

הקדמה להרמב"ם מסדר זרעים

אחד והאריך ימים ר' דוסא בן הרכינס עד שהשיג לרבי עקיבא ואנשי דורו ו
היא החבורה הראשונה, אבל השניה אנטיגנוס איש סוכו ורבי אלעזר בן הרסום,
והחבורה השלישית יוסי בן יעור איש צדירה ויוסי בן יוחנן איש ירושלים,
והחבורה הרביעית יוחנן בן כתתיה ויהושע בן פרחיה ונתאי הארבל'י, והחבורה
החמישית חוני המעגל ואלהוועני בן הקף ויהודה בן שטאי ושמעון בן שטאי.
והחבורה השישית עקיבא בן מרללאל ושבעיה ואבטימון והנן וארמון ורבי
מיאשא, והחבורה השביעית שמאי והלל ומנחם ויהודה בן כהירה ורבי פפיאס
ורבי יוחנן בן כנז ובג וחנוני בן חזקיה בן גרין ונחוניא בן הקנה ובכא בן כוסא
ורבי יוחנן בן החירוי ורבן גמליאל הזקן ונחום הלבלר, ואלו שבע כתות היו
בבית שני מתחלתו ועד סופו ולא ראו תורה, אבל החבורה אשר אחרי אלו
שראו התורה הם רבי אלעזר בן עקיב ורבי צדוק ור"א בנו ורבן יוחנן בן זבאי
ותלמידיו ורבי ישמעאל בן אלישע כהן גדול אבא שאול ור"א המודיע ורבי חנינא
סגן הכהנים ורבן גמליאל ור"ש בנו ורבי חנינא בן אנטיגנוס ורבי חנינא בן דוסא
ורבי חנינא בן תרדיון ושמואל הקטן ור"א בן פרמא ורבי אלעזר בן דרמא והנניא
בן חכמיא ורבי יהודה בן אבא, והבת השנית אחר התורבין רבי טרפא ורבי
עקיבא ורבי אלעזר המדעי ורבי אלעזר בן עזריה ורבי ישמעאל ורבי יהושע
בן קרחה וחנוני איש אגון ושמעון בן ננס ויוחנן בן כרקא ורבי ישמעאל בנו
ורבי יוחנן בן גורגדא ורבי אלעזר חסמא ור"ב בן תימא, והחבורה השלישית
ר"מ ור"א ורבי יוסי ורבי נתן ורבי יוחנן הסנדלר ורבי יוסי הגלילי ורבי אלעזר
בן שמעון ושמעון בן עזאי ושמעון בן זומא ורבי חוצפית המתורבמן, והחבורה
הרביעית ר"ה הנשיא ורבן גמליאל ור"ש בנו ורבי שמעון בן יוחאי ורבי אלעזר
בנו ור' שמעון בן אלעזר ורבי ישמעאל בבאי ויוסי ורבי ינאי, וזאת החבורה
היא האחרונה מחבורות המשנה :

הפרק החמישי בביאור שם התלמיד והרב מהם כפי אשר נתפרסם.

כבר הקדמנו בפתיחת דברינו שבינינו הקדוש מלכו
השנה תלמיד אביו והוא כן כל אחד מוקונו ע"ה תלמיד האב עד הלל עד
שמעון הצדיק כמו שזכרנו וכן ויחנן בן רבן והלל ותלמידיו רבן ויחנן
בן זכאי וביבשה ר"א בן הורקנוס וענינו ורבי יהושע בן חנניה ורבי יוסי
הבבלי ור"ש בן נתנאל ור"א בן ערך והוא הבת אשר נתבשרה בחיי העולם
הבא כמו שנתפרסם בתלמוד (תניא דף י"ז) הם ותלמידיהם, ור"ע תלמיד ר"א
בן הורקנוס והוא רבו מובהק והיה לו לר"ע קצת למוד אצל רבי שרפון [עין
כחות פד]: אבל אינו רבו אלא תבירו והיה ר"ע מכבד ר' שרפון ואומר לו ר'
והיה רבו שרפון ואמר לו ר"ע עקיבא וכבר אמר לו ר"ע הרשני לומר לפניך דבר
ממה שלמדתי מכאור, ור' עקיבא ור"ש בן יוחאי תלמידים לרבי עקיבא והוא
רבי המובהק והיה לרבי מאיר קצת למוד (ערוכין י"ג) אצל (ר"ע) [ר' ישמעאל]
והולתו, ור' יהודה קרא לרבי אלעזר בן עזריה [בן עזריה] והוא רבו המובהק,
ויכול מה שתמצא במשנה ר' פלוני בשם רבי פלוני דע שהוא תלמידו ולפיכך
קבל ממנו, והיה לרבינו הקדוש קצת למוד לפני רבי אלעזר בן שמעון (ס"ג נ"ג
ימות פד), וסומכוס תלמיד רבו, והושב תלמוד [קדושין כ"ג מ"ז מע:] לפני
רבי יהודה מאיר מותו ולא היה כן :

הפרק השישי לגלות הסתום משמותם ולהוסיף' במ פרסום עד שיהיו

נקובים, ר"א סתם הנזכר במשנה הוא ר"א בן הורקנוס.
תלמיד רבן יוחנן בן זכאי, ורבי יהושע סתם הוא רבי יהושע בן חנניא תלמיד
רבן יוחנן בן זכאי, ור"א סתם הנזכר במשנה הוא ר' יהודה בר' אלעאי שעליו
(3^א ק: תנחומי סו): נאמר בתלמוד מעשה בחסיד אחד וכו' שבו מפרסם
אצלם, ורבי אלעאי סתם הוא רבי אלעאי בן שמעון הכהן שהיה בדורו של רבן
גמליאל שרצה לקרות לפניו רבינו הקדוש ולא הניחו תלמידיו לקרות לפניו
אלא משם (יבמות 50), ור' שמעון הנזכר במשנה סתם הוא ר' שמעון בן יוחאי
תלמיד רבי עקיבא שנודע ענינו עם קיסר, ור' אלעאי (ור"ש הוא ובנו) [בר"ש
הוא ובני] (שבת ס"ב דף 9 ל:); וכן עואי וכן זוסא וכן ננס הם שמעון בן עזאי
ושמעון בן זוסא ושמעון בן ננס, וכן בתירא דבה"ה

הוא רבי יהושע בן בתירא*, ובן בג בג הוא *וכתב בחליטת עולם סימן קס"ו דתרי בן

רבי יוחנן. ויוחנן כהן גדול הוא יוחנן בן
בזריא וזרי ורבי יוחנן בן ר"ל. ופסח
בן בתירה ורבי יוחנן בן יהודה א"ל כהן גדול
אשר כ"ס"ק רענית תחא ב"ר יוחנן ב"ב:

יארך להוכיח ענינו ונרחיקם רבן
אמרם הלכה על שם אחד מהם אם
היה

וְהָיָה בְּשִׁשָּׁה יָמִים יֵאָדָר אֹהֶיּוֹת אֲמִירִים
וְאֵם הִיחָה בְּשֶׁם ר' נָתָן יֶאֱמָרוּ וְשׁ אֲמִירִים.
אך מֵה שֶׁאֵמָר בְּמִשְׁנֵה רַבִּי מִשּׁוֹם רַבִּי
יִשְׁמַעֵאל אֵמָר תִּלְמִיד אֶחָד לִפְנֵי ר' עֲקִיבָא
וְהָיָה

איש (') ואלו הם, ר' אליעזר בן הורקנוס, רבי אליעזר בן יעקב, רבי אליעזר
בנו של רבי יוסף גלילי, יהושע בן פרחיה, רבי יהושע בן חנניה, רבי יהושע
בן קריה, ר' יהושע בן בתיא, ר' יהושע בן הורקנוס, ר' אליעזר בן עזריה,
רבי אליעזר בן יהודה איש ברתותא, רבי אליעזר ב"ר צדוק, רבי אליעזר בן
שמעון, רבי אליעזר חסבאי, רבי אליעזר בן פרטא, רבי אליעזר ב"ר שמעון,
רבי אליעזר בן פאבי, רבי יהודה ב"ר אלעאי, רבי יהודה בן בתיא, רבי
יהודה בן בבא, ר' יהודה בן אבא, יהודה בן טבאי, רבן שמעון בן גמליאל,
רבי שמעון בן יוחאי, ר' שמעון השזורי, ר' שמעון בן ננס, ר' שמעון בן הסני,
שמעון בן שטח, שמעון התימני, ר' שמעון בן עזאי, ר' שמעון בן זכאי, רבי
שמעון בן אלעזר, רבי שמעון בן יהודה, ר' שמעון בן בתיא, שמעון אחי
עזריה, רבי חנניא סגן הכהנים, רבי חנניא בן אנטיגונים, חנניה בן חסבאי,
רבי חנניה בן גמליאל, ר' חנניא בן אלחנן איש כפר הבבלי, רבי ישיעאי,
רבי נחמיה, ר' נחמיה איש כפר הבבלי, רבי יוחנן בן נורי, יוחנן כהן גדול,
רבן יוחנן בן זכאי, רבי יוחנן בן ברוקא, יוחנן בן גודגאד, רבי יוחנן הסנדלר,
ר' יוחנן בן ישוע בן המי של רבי עקיבא, רבי יוסי, רבי יוסי בן משלם, רבי
יוסי בן החושף אפרתי, רבי יוסף גלילי, יוסף בן יעזר, יוסף בן יוחנן, רבי
יוסי ב"ר יהודה ב"ר חיי, יוסף בן חיי, רבן גמליאל, רבן גמליאל הזקן,
רוסחאי איש כפר דמאי, ר' רוסחאי ב"ר ינאי, אבא שאול, ר' טרפון, רבי
מאיר, ר' עקיבא, רבי חציפתי, רבי נתן, נחום הלבלר, ר' מישאש, רבי
צדוק, נחום המדי, ר' רוסא בן הרכינס, ר' אלעאי, [ר'] כוכבי, ר' פפיאס,
רבי מתאי בן חרש, נתאי הארכלי, שמעיה ואבטליון, הלל ושבאי, ר' זכריה
בן הקצב, אדמון, חנן בן אבשלום, רבי יודע הבבלי, עקיבא בן מהלאל,
רבי יקום איש חרוד, מתת בן (6) הוטאי, רבי יעקב, ולא שמרנו בוטרון
שמותם סדר זמניהם :

הפרק השני במנין החכמים הנזכרים במשנה בשביל מעשה שהיה בזמן

אחד מהם או מוסר שיסר בו או פסוק שאמר בו דרש, כבר הביאו במשנה וזכרון רוב ההכמים ולא בשביל שמכך להם דבר מן הלכות באיסור או היתר אבל נזכרו בשביל דבר אשר קרה בזמן שהם או למד מוסרים כגון האיסור באבות ולמדו ממנו המוסר הקודם או הדרש אשר דרש אינו כורה על צד מוסר והיה נכתבו הענין על שמו, ומכאן האנשים אשר אזכרונם על אחד מהענינים שזכרנו ודומיהם שבעה ושלשים איש ואילו הם, רבי יהושע [בן לוי], רבי אלעזר הקפר, רבי אלעזר בן ערך, רבי אלעזר המודעי, יהודה בן תימא, ר' שמעון בן תנאל, ר' שמעון בן עקשיא, ר' שמעון בן חלפתא, תינא בן דוסא, תנינא בן חזקיה בן גרין, רבי הנניא בן תרדיון, רבי נחוניא בן הקנה, רבי ישמעאל בן פאבי, ויוחנן בן החורוני, רבי יוסי ב"ר יהודה איש כפר הבהלי, ר' יוסי בן דרומסקית, רבן גמליאל בנו של רבי יהודה הנשיא, רבי שמעון איש המצפה, חוני המעגל, רבי הורקנות, רבי נאי, ר' נהוראי, אבטיגוס איש סוכו, רבי חלפתא איש כפר הנניא, רבי לויטס איש יבנה, רבי יונתן, שמואל הקטן, בן בג בג, בן הא הא, אליהוועני בן הקפ, חנמאל המצרי, ר' שמעון בן מנסאי, אבא שאול בן בטנית, וזכריה בן קבטול, בבא בן בוטא, רבי ישמעאל בנו של רבי יוחנן בן ברוקא, רבי ישמעאל ב"ר יוסי, ולא כוונתי דברי כמו כן לזכור אלה על סדר זמנם, א"כ כלל מספר ההכמים הזכורים במשנה מאה ושימונה ועשרים, ושני אנשים הביאו וזכרם והם אלישע אחר ולא ספרנו אותם בכלל אלה הטהורים בשביל הענין שנודע לו ומנחם חבירו של שאשי ולא ספרנו אותו כמו כן שלא נמצא לו במשנה דבר בשום פנים להיות גולה לכל הדברים אשר ספרנו :

הפרק השלישי באשר נתפרסם מיהם חכמי המשנה מהן רבן גמליאל

בנו של רבי יהודה הנשיא ורבי יהודה הנשיא [בן ר"ש
כ"ז וכן מנזרח נסקלמחו ליחזרוהו יוד סח"ק (***) בן רבן גמליאל בן רבן שמעון בן
רבן גמליאל הזקן בן רבן שמעון בן הלל הנשיא והוא הלל הכבדי אשר אליו
נסמכה כת מן הרכבמים האחרונים ור' רענו היתה נקברת בית הלל. והלל זה
הוא מבני שפמיה בן אביטל בן דוד ואלה השבעה חכמים כבר התבאר שהם
כזרע דוד וכזהם ארבעה מקהל הגרים והם שמעיה ואבטיהו ורבי עקיבא ורבי
מאיר. ומהם כהנים שמעון הצדיק אשר אליו חזרו ההלכות כלן לקיים מה
שנאמר (דברים נ) וירושם שפמך לעקב. ורבי אלעזר בן עזריה גם הוא עשירי
לעזרא. ושמעון דודו והוא הדידעו שמעון אחי עזריה. ורבי אלעזר בן שמעון. ור'
חנינא מן הכהנים. ור"ש בנו והוא הדידעו ר"ש בן הסגן. וישמעאל בן פאבי. ויוחנן
בן גזול. ורבן יוחנן בן זכאי. ויוסי בן יעקב. ור' יוסי הבדן. ור' מרפון. אליהונוני בן
הקף. הנמאל המצרי. ושאריתם מישראל ולא נודע בהם במה שאני יודע יחס;
הפרק הרביעי באנשים שהיו כדור אחד מן החכמים והשינו קצתם
לקצתם. שמעון הצדיק ורבי דוסא בן תרכים היו כדור

(ה) נד"ח סינכרי.

(*) ונבחרין ה' אלה מואל אלה השמים וז"ל שטוניהו שם ר' יהודה נטשוה שהיו רבינו הקדוש
 חשון הרי"ן שהוצי' בהמה ודבריו ז"ל המין הזה ז"ל מאליו וכו' בחלוקה בכל מהמה רק בשר אדמו
 עוד הרבה חתמים שבו וזכר מהמה ז"ל להוצי' אותם עם חשבון רבינו בפרק זה וכן על חטונו בפרק
 (אור נעים) שבו ר' אל המהמים המהרים בכל מהמה בחטונו עם סוד ה' ב' עם זיוני המקומות
 הם "החמים שבו" ונפץ ארץ לבנים ר"י השואל השנייה להלל חתון. וז"ל:

החבר המהנהג בשם הסוכר הרבה פעמים בזהב יהיה צ"ל, אבל אין לומר שכוונתו ריבוי לנרף את הידע (לגוף איתו) עם הסתמים שהזכיר בס"ק, אבל נאחז ופלא דברי ריבוי אלו מהר דהא מילא נמי ואין לנו לומר רק שבהחלוא ארצות ה' לריבוי בכל וכו'. ואיני נאחז בתקנים העצירים ללא נזכר כל א' מהם בכל המהנהג עם העתקאות אשר לפניו. (***) לפי נעקד לנשים גם לק' ואלם